

Novoromantizmus- vrcholný romantizmus. Programová hudba. Novoromantické trojhviezdie. (6. ročník)

Doplň autora k dielu

Minútový valčík, Nocturno Es dur- .....

Scénická hudba ku hre Peer Gynt-.....

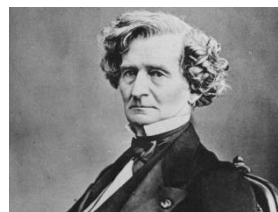
Cyklus klavírných skladieb Detské scény-.....

Svadobný pochod k scénickej hudby k hre Sen noci svätajánskej-.....

Piesne pstruh, Ave Maria-.....

Naposledy sme si predstavili autorov raného romantizmu. Dnes si povieme o vrcholnom romantizme alebo **novoromantizme**. V tomto období autori komponovali najmä **programovú hudbu- hudbu komponovanú na mimohudobný námät** (skladby o prírode, námety z literatúry .....). Ak začujete romantizmus, prvé čo vás musí napadnúť je programová hudba. Najznámejším a najkomponovanejším žánrom programovej hudby v romantizme bola **symfonická báseň**- je to jednočasťová skladba komponovaná na mimo hudobný námät, najčastejšie z histórie, prírody či literatúry, býva zhudobnením určitého príbehu. Najvýznamnejší diela programovej hudby:

Hector Berlioz, Franúz, priekopník programovej hudby, napísal dielo **Fantastická symfónia**- má 5 častí- každá z nich má svoj názov a program (Sny a vášne, Na plese, Scéna na vidieku, Cesta na popravisko, Sabat čarodejníc, pracuje tu s hlavnou myšlienkou diela tzv. **idée fix** charakterizuje hl. hrdinu, mení sa s jeho osudom. **Bedřich Smetana** skomponoval cyklus symfonických básní o Česku- **Má vlast**- časti: Vyšehrad, **Vltava** (sleduje rieku Vltavu od malého potôčiku, ako naberá prítoky a vlieva sa do mora) Šárka, Z Českých luhú a hájů, Tábor, Blaník- v posledných dvoch spracúva melódiu husitskej piesne Kodž jsou boží bojovníci. Symfonické básne písali aj Francz Liszt (Hamlet, Orfeus), **Antonín Dvořák** cyklus symfonických básní na poéziu Karla Erbena Kytice (Vodník, Polednice).

Troja najvýznamnejší autori novoromantizmu sa zvyknú označovať aj ako **novoromantické trojhviezdie**. Prvého sme už spomínali, je ním **Hector Berlioz**. Zvyšní dvaja sú **Richard Wagner** a **Franz Liszt**.

Franz Liszt pochádzal z Uhorska, jeden z najlepších **klaviristov** na svete (Vraj si narezal šľachy na prstoch aby vedel zahrať väčší rozsah tónov). Tvorba pre klavír- etudy, koncerty.... 2 cychly skladieb Roky putovania. V tvorbe sa prejavuje virtuózný štýl a veľa kontrastov. Symfonické básne- Orfeus, Hungaria, Hamlet. .... Faustovská symfónia, Danteovská symfónia. Múzeum Franza Liszta môžete navštíviť v Budapešti, kde žil.

Richard Wagner, Nemec, (bol Hitlerovým obľúbeným skladateľom nakoľko vo svojej tvorbe sa opiera o silu nemeckého národa a neznášal Židov). Za ženu si vzal Lisztovu dcéru. V tvorbe využíva veľa disonancii, nekonečnú melódiu. Jeho opery už nie sú číslované ale prekomponované, využíva **leitmotívy** (Charakterizujú hl. hrdinu, menia sa s jeho osudom- podobne ako u Berliozu idé fix), niektoré jeho opery sú skôr **hudobné drámy**. **Opery**: Tristan a Izolda (hudobná dráma), Prsteň Nibelungov- operný cyklus, Bludný Holanďan Lohengrin, (Odtiaľ je tiež známy svadobný pochod). A iné. V dielach využíva veľký orchester, a pre zvukové efekty si nechával vyrábať vlastné hudobné nástroje-napríklad Wagnerove tuby (v prsteni Nibelungov- boli hlasnejšie).

Hudobné ukážky:

Liszt- Sen lásky <https://www.youtube.com/watch?v=Y4XEPdYO5mM>

Wagner- Valkýry <https://www.youtube.com/watch?v=GGU1P6IBW6Q>

Wagner – svadobný pochod <https://www.youtube.com/watch?v=5C5FOW2ekHo>

Smetana- Vltava <https://www.youtube.com/watch?v=ul8iTETiSqU>

Zakrúžkuj intervaly, ktoré sú správne.

m. 2   v. 3   v. 6   m. 7   v. 2   č. 5

v. 3   č. 8   m. 2   v. 6   m. 6   m. 2

Doplň názvy intervalov.

_____

_____

Doplň vrchné intervaly.

m. 3   v. 7   zm. 5   v. 6   m. 7   zv. 2

zm. 8   v. 3   zm. 4   m. 6   č. 5   č. 8